

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၁၂၈)

ပိယတောဇယတောသောတော

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ရှင်

ဦးခင်မောင်ထွေး+ဒေါ်မေမြင့်သိန်း
ကိုအောင်နိုင်ဝင်း+မမိုးသရင်မြင့်
မယဉ်ယဉ်မာ
ရာဇာမင်းခန့်
မိသားစု

နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော်

အောင်ဇေယျ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း

အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း ၀၁-၃၈၄၁၉၃

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ပိယတေ ဣယတေ သောကေ

ကွန်ပျူတာစာစီ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ထုတ်ဝေသူ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဘဟိန်း

မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၄၃၇၂/၂၀၁၁)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တရားစာအုပ်များကို

ဓမ္မစာပေ အလှူငွေဖြင့် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေသည်

ပိယတော ဇာယတေ သောကော

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ်-၂၅၅၃ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်-
၁၃၇၁ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော်(၁၂)ရက်၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊
တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ (၉)ရပ်ကွက်၊ သူရလမ်း၊ ဓမ္မပီတိ
တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေးမိသားစု ဓမ္မသဘင် အခမ်းအနားဝယ်
ဟောကြားအပ်သော “ပိယတော ဇာယတေ သောကော”
တရားဒေသနာတော်။

“ပိယတော ဇာယတေ သောကော” ဗုဒ္ဓဘာသာ
မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့နှုတ်ထဲမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဒေသနာ
တော် တစ်ပုဒ်ဟာ နှုတ်တက်ပြီးသား ဖြစ်နေကြပါ
လိမ့်မယ်။ “ပိယတော ဇာယတေ သောကော- ချစ်ခင်
ခြင်းကြောင့် သောကဆိုတာဖြစ်ရတယ်” မြတ်စွာဘုရား

၂

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

သခင် ကိုယ်တော်မြတ်က သဘာဝတရားရှုထောင့်က နေပြီး ဟောကြားခဲ့တဲ့ ဒေသနာတော်တစ်ပုဒ်ဖြစ်တယ်။

လောကစကားနဲ့ပြောမယ်ဆိုရင် ဒါ philosophy လို့ ပြောချင်လဲပြောပေါ့။ အတွေးအမြင်တစ်ရပ် ဖြစ်တယ်။ သောကဆိုတာ ဘယ်ကဖြစ်လာသလဲ၊ သောကဆိုတာ ဘာကြောင့်ဖြစ်လာသလဲ၊ ဘာကိုမြစ်ဖျားခံပြီး ဖြစ်လာသလဲဆိုရင် ပိယလို့ခေါ်တဲ့ မိမိရဲ့စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးနှစ်သက်စေတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကိုပဲဖြစ်စေ၊ မိမိမြတ်နိုးတဲ့ အရာဝတ္ထုကိုပဲဖြစ်စေ မြစ်ဖျားခံပြီး ဖြစ်လာတာ။ မိမိမြတ်နိုးတဲ့ သတ္တဝါ၊ မိမိမြတ်နိုးတဲ့ အရာဝတ္ထု အားလုံးခြုံပြီး “သတ္တသင်္ခါရ” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို စာပေမှာသုံးတယ်။ မိမိမြတ်နိုးတဲ့ သတ္တဝါ သင်္ခါရ ဆိုတာ အရာဝတ္ထုတွေအားလုံးကို ရည်ညွှန်းလိုက်တာ။ မိမိစိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်နှစ်သက်ပြီးတော့ မြတ်နိုးစရာလို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့သတ္တဝါ သင်္ခါရဟာ သောကကိုဖြစ်ပေါ်စေတတ်တယ်။ ပိယဆိုတာ သောက ဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်းရဲ့ အကြောင်းတရားထဲက အာရုံ

ပိယတော ဇာယတော သောကော

၃

တစ်မျိုးကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ သို့သော် ဒီနေရာမှာ ပိယ=မိမိမြတ်နိုးအပ်တဲ့အရာသည် သောကကို ဖြစ်စေ တယ်လို့ဆိုတော့ မြတ်နိုးအပ်တဲ့အရာဟာ သက်ရှိ သတ္တဝါသော်လည်းဖြစ်မယ်၊ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်ပေါ့။

သို့သော် မြတ်နိုးအပ်တဲ့အရာ၊ မြတ်နိုးအပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိကို သောကဖြစ်စေတာလားဆိုရင် တိုက်ရိုက်အားဖြင့်တော့ မဟုတ်ဘူး။ တကယ် သောက ကိုဖြစ်စေတတ်တာက ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို မြတ်နိုးတဲ့ တွယ်တာတဲ့တဏှာ၊ ပိယ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာ ချစ်ခင် တွယ်တာတဲ့တဏှာ။ အဲဒီ အတွယ်အတာ တဏှာက သာလျှင် သောကကို ဖြစ်စေတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမတော်ဟာ ဘယ် နေရာပဲဖြစ်ဖြစ် တညီတည်း၊ တစ်ထပ်တည်း ရှိတယ် ပေါ့။ ပိယဆိုတာ အရာဝတ္ထုနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ရည်ညွှန်းပေမယ့် အဲဒီ အရာဝတ္ထုနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ပေါ်မှာ အစွဲပြုပြီးနေတဲ့ တဏှာရာဂဆိုတဲ့ သဘာဝ

၄ ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

တရားကသာလျှင် သောကကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။
 ဒုက္ခသမုဒယဟာ တဏှာဆိုတာ အားလုံးသိပြီးသားပါ။
 လောကမှာရှိတဲ့ ဒုက္ခအားလုံးကို ဖြစ်ပေါ်စေတာ
 တဏှာပဲ။ အေး- ဒါကြောင့်မို့လို့ “ပိယတော ဇာယတော
 သောကော” ဆိုတဲ့နေရာမှာ တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပာယ်အား
 ဖြင့် မိမိမြတ်နိုးအပ်တဲ့ အရာဝတ္ထု၊ မြတ်နိုးအပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 အပေါ်မှာ တွယ်တာစွဲလမ်းမှုဆိုတဲ့ တဏှာသည် လူတွေ
 ရဲ့ သန္တာန်မှာ ရင်တွင်းပူလောင်မှုလို့ဆိုတဲ့ သောကကို
 ဖြစ်စေတယ်။ သောကဆိုတာ တရားကိုယ် ကောက်
 လိုက်တဲ့အခါ ဒေါသနဲ့ ယှဉ်တွဲလာတဲ့ “ဝမ်းနည်း
 ကြေကွဲတဲ့ ခံစားမှုတစ်ခု” ကို ပြောတာ။ သောကဟာ
 သာမန်အားဖြင့် တဏှာရှိတိုင်း သောကဖြစ်သလားလို့
 ဆိုရင် မဟုတ်ဘူး၊ မိမိအနေနဲ့ ပိယဝတ္ထု၊ ပိယပုဂ္ဂိုလ်
 ဆုံးရှုံးတော့မယ် ဆိုတဲ့ အနေအထား ရောက်နေတယ်၊
 သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးသွားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် သောကကိုဖြစ်ပေါ်
 စေတတ်တယ်ပေါ့။

ပိယတော ဇာယတော သောကော

၅

ဒါဖြင့် ပိယက သောကကိုသာ ဖြစ်စေတာလားလို့ ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက အဆုံးသတ် အမြင့်ဆုံး အဆင့်ကို ရည်ညွှန်းပြီး ဟောကြားတာဖြစ်တယ်။ “ပိယရှိသူတိုင်းဟာ သောကနဲ့မကင်းနိုင်ဘူး” ပိယ လို့ ဆိုတဲ့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးတယ်ဆိုတဲ့ အရာဝတ္ထု ရှိတယ် ဆိုကတည်းကိုက၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရှိတယ်ဆိုကတည်းက ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အတွယ်အတာ တဏှာရာဂ ရှိတယ်လို့ ပြောတာ။ အဲဒီ အတွယ်အတာ “တဏှာရာဂသည် သောကကို မွေးဖွားပေးနိုင်တယ်”လို့ဟောတာ။ အဲဒီ တော့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ တရားတော်တွေ မှာ တိုက်ရိုက်သိရတဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေရှိသလို တစ်ခါ တစ်ရံကျတော့ သွယ်ဝိုက်ပြီးယူရတဲ့ အဓိပ္ပာယ်တွေ ရှိတယ်။

တိုက်ရိုက်သိရတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က “တဏှာယ ဇာယတော သောကော” ဆိုရင် ဒါ တိုက်ရိုက်သိရတဲ့ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုပဲ။ တဏှာကြောင့် သောကဖြစ်တယ်။ “ပိယတော ဇာယတော သောကော” ဆိုတာ တစ်ဆင့်ခံ

အနေနဲ့ပြောတာ၊ ပိယပုဂ္ဂိုလ်၊ ပိယပစ္စည်းဝတ္ထု ရှိသည့် အတွက်ကြောင့် တဏှာရှိတယ်၊ တဏှာရှိလို့ သောက ဆိုတာဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့။

ဒါက မရှောင်လွှဲနိုင်တဲ့ အကြောင်းတရားတစ်ခု ပဲ။ သောကသည် ပိယအပေါ်မှာ အခြေခံတဲ့ တဏှာ ရာဂက စတင်လာတာပဲ၊ တဏှာရာဂရှိလို့ သောက ရှိရ တယ်။ ဒီစကားကို လောကမှာရှိတဲ့ လူသားတွေ အားလုံး လက်ခံသလားလို့ဆိုရင် လက်မခံဘူး။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးတွေကတော့ ဘုရား တရား တော်တွေနဲ့ ရင်းနှီးပြီးသားဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် အလွယ်တကူ လက်ခံကြလိမ့်မယ်။ သို့သော် ဒီစကား ကို လက်မခံနိုင်သူတွေလည်း အများကြီးရှိတယ်၊ သာမန်အတွေးအားဖြင့် တွေးမယ်ဆိုရင် လောကမှာ နှစ်သက်မြတ်နိုးစရာ အာရုံတွေကိုကြည့်ပြီးတော့ လူတွေ ဟာ ပျော်နေတဲ့အခါတွေရော မရှိဘူးလား၊ ရှိတယ်။ မိမိနဲ့ ချစ်သူ ခင်သူတွေနဲ့ တွဲပြီးတော့ ပျော်မြူးနေကြတဲ့

ပိယတော ဇာယတော သောကော

၇

ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လောကမှ အများကြီးရှိတာပဲ၊ မရှိဘူးလား၊ ရှိတယ်။

မိဘတွေဆိုလို့ရှိရင် ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ သားလိမ္မာ သမီးလိမ္မာလေးတွေရှိရင် သားလိမ္မာ သမီးလိမ္မာလေး တွေကိုကြည့်ပြီး ပီတိသောမနဿတွေ၊ သုခတွေ မဖြစ် ကြပေဘူးလား။ မိဘတွေရဲ့ နှလုံးသားဟာ “သားတို့ ရုပ်ရည် သီတာမည်သား” ဆိုတဲ့ စာချိုးအတိုင်းပဲ၊ သားသမီးလေးကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် မိဘတွေဟာ ဘယ် လောက် ပင်ပန်းပင်ပန်း သူတို့ရင်ထဲမှာ ငြိမ်းချမ်းသွား တယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲ၊ သားသမီးရဲ့အပေါ်မှာ ချစ်တဲ့အချစ်ကနေပြီး ထုတ်လုပ်ပေးလိုက်တာ သောက မဟုတ်ဘူး၊ ဘာတွေ ထုတ်ပေးနေတုန်း၊ ချမ်းသာမှု တွေ၊ ဝမ်းသာမှုတွေ၊ ကြည်နူးမှုတွေကို ထုတ်ပေးတာ။

အဲဒီအဆင့်အနေနဲ့ ဟုတ်တယ်၊ မှန်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ “ပိယတော ဇာယတော သောကော” ဆိုတဲ့ အဆင့်ကို ကျော်မြင်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်မှ နက်နဲ တယ်။ အများပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘာကို လက်ခံတုန်းဆိုရင်

၈

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

“ချစ်ခင်ခြင်းကြောင့် ကျေနပ်အားရ နှစ်သက်ပျော်ရွှင်မှု ကိုရတယ်” ဆိုတာကိုသာ လက်ခံချင်ကြတယ်။ ချစ်ခင် ခြင်းကြောင့် သောကဖြစ်တယ်ဆိုတာ လူတိုင်းမမြင်ဘူး နော်။ လူတိုင်း မြင်တာမဟုတ်ဘူး။ “ချစ်ခင်မှုသည် ပျော်ရွှင်မှုကိုပေးတယ်” လို့ပဲ ဒီလိုပဲပြောကြတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ အနောက်တိုင်းက လူတွေလည်း ရေးကြတယ်လေ။ အချစ်မရှိတဲ့လောက ဘာဖြစ်တယ် ညာဖြစ်တယ်နဲ့ ဟုတ်ကဲ့လား။ လူ့လောကမှာ ချစ်ခင် မှု၊ တွယ်တာမှု၊ နှစ်သက်မြတ်နိုးမှုနဲ့ လူတွေဟာ လူ့ ဘဝမှာ နေကြထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီလို နေကြထိုင်ကြ တာတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒီလို အဆင်ပြေနေ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအနေနဲ့ “**ပိယတော ဇာယတော သောကော**” ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ဟောပြောချက် အတွေး အခေါ်တစ်ရပ်ကို လက်ခံကောင်းမှလက်ခံမယ်။ အခုမှ လက်မခံတာမဟုတ်ဘူး၊ ရှေးတုန်းကလည်း လက်မခံ ခဲ့တာ ရှိခဲ့တယ်ပေါ့။

ပိယတော ဇာယတော သောကော

၉

အဲဒီမှာ “ပိယ” ဆိုတဲ့ သဘောတရားကို အရင် ကြည့်ရအောင်။ ပိယဆိုတာ မိမိမြတ်နိုးတဲ့ အရာဝတ္ထု လေးတစ်ခုပဲ။ အဲဒါကို အသုံးပြုနေရရင် ပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့တယ်။ ဥပမာမယ်- ပန်းကလေးနှစ်သက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ထိုပန်းပွင့်လေးတွေ ပန်းအိုးလေးတွေ မိမိ အနားမှာ ရှိနေလို့ရှိရင် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှုကိုရတယ်။ လူ့အသုံးအဆောင်တွေထဲကလည်း ကိုယ်ကြိုက်နှစ် သက်တဲ့ အသုံးအဆောင်တွေ ကိုယ့်ဆီမှာရှိနေမယ် ဆိုရင် ဒါလေးကို တကြည့်ကြည့် တသသနဲ့ ပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့မှုကိုရကြတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် တိရစ္ဆာန် ချစ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြည့်၊ ခွေးလေးတွေ ကြောင်လေး တွေ အိမ်မှာမွေးထား၊ ထိုခွေးလေးတွေ ကြောင်ကလေး တွေနဲ့ ကိုင်ရတွယ်ရ အတူတကွ နေရတယ်ဆိုရင် ကျေနပ်ပျော်ရွှင်နေတယ်၊ ကျေနပ်နေတယ်။ လူပုဂ္ဂိုလ် ဆိုလည်း ထို့အတူပဲ။ စိတ်ထဲမှာ မြင်နေရ၊ ကြားနေရ၊ တွေးနေရလို့ရှိရင် စိတ်ရဲ့ကြည်နူးမှုကို ရနေတာပဲ။ အဲဒီ

ပိယ လို့ဆိုတဲ့ အရာဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါကို အကြောင်း
ပြုပြီး စိတ်ထဲမှာ ကြည်နူးမှုဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ
ထိုကြည်နူးမှုကို ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ တွယ်တာစွဲလန်းမှု
ဆိုတဲ့ တဏှာဆိုတာ လာတယ်။

အဲဒီ ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ တွယ်တာစွဲလန်းမှုဆိုတဲ့
တဏှာ လာပြီဆိုတာနဲ့ သောကဖြစ်ဖို့ အခြေအနေ
တစ်ခုကို တာစူနေပြီ။ မိမိချစ်ခင်အပ်တဲ့၊ မြတ်နိုးအပ်တဲ့
ပစ္စည်းဝတ္ထုဆိုတာ ထာဝရရှိနိုင်ပါ့မလား၊ မရှိနိုင်ဘူး။
ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုတာလည်းပဲ ကိုယ့်
အလိုကျအတိုင်း ထာဝရရှိနိုင်ပါ့မလား၊ မရှိနိုင်ဘူး။
မရှိလို့ တစ်စုံတစ်ခု အပြောင်းအလဲဖြစ်သွားပြီဆိုရင်
သောက ဝင်လာတော့တာပဲ။

မပြောင်းလဲခင်က ဘာတွေ တွက်ထားတုန်းဆိုရင်
“တေံ မမ” ဒါ ငါ့ဟာ၊ ငါပိုင်တယ်၊ ငါ့ပစ္စည်း၊ ငါ့သား၊
ငါ့သမီး စသဖြင့် တွယ်တာမှုလေးတွေ မရှိဘူးလား၊
အဲဒီတွယ်တာမှုလေးတွေဟာ ပြောင်းလဲသွားပြီ ဆိုလိုက်
တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အဲဒီအချိန်မှာ သောက လာပြီ။

အကယ်၍သာ ဒီအတိုင်းရှိနေမယ် ဆိုလို့ရှိရင် သောက
လာဦးမှာမဟုတ်သေးဘူး။

ဒါကြောင့်မို့ သောကဟာ “ဉာတိဗျသန” မိမိ
ချစ်ခင်တဲ့ ဆွေတွေမျိုးတွေ ဒါတွေပျက်စီးတော့မယ်
ဆိုတဲ့ အနေအထားရှိရင် စိုးရိမ်ရတယ်။ ပျက်စီးသွားပြီ
ဆိုလို့ရှိရင်လည်းပဲ စိုးရိမ်သောက ရောက်ကြတယ်။ အဲဒါ
တွေဟာ အနီးကပ် အကြောင်းတရားတွေပဲ။ ရင်တွင်း
မဆုံ ပူလောင်တဲ့ သောက ဖြစ်ရတယ်။ အားလုံး ကြားဖူး
ကြတဲ့အထဲမယ် ပဋ္ဌာစာရီရဲ့ သောကဟာ အပြင်းထန်
ဆုံးလို့ ဒီလိုပြောရမယ်။ ပဋ္ဌာစာရီဟာ အားလုံးသိကြတဲ့
အတိုင်း နံပါတ်(၁) အားကိုးတကြီး ရှိရတဲ့ လင်
ယောက်ျား ဆုံးသွားတယ်။ တောကြီး မျက်မည်းမှာ
ဆုံးသွားတဲ့အတွက် အားကိုးရာ မရှိဘူး။ လူမမယ် သား
ကလေးနှစ်ယောက်နဲ့ ဒုက္ခရောက်တယ်။ တွေးကြည့်
ပေါ့။ သူ့ရဲ့ဒုက္ခကို ခံစားကြည့်၊ ဘယ်လောက်ကြီးလဲ။

နောက်တစ်ခု၊ အဖော်ပြုလာတဲ့ သားကလေး
နှစ်ယောက်စလုံး တစ်ပြိုင်နက်နီးပါး မိမိမျက်စိအောက်

မှာ အသက်ပျောက်သွားကြတယ်။ သူ့မြင်ကွင်းက လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားကြတယ်။ သူတစ်ယောက်တည်း ကျန် တော့တယ်။ သို့သော် အားကိုးရာလေး ကျန်နေသေး တယ်။ အိမ်မှာ အမေရှိတယ်၊ အဖေရှိတယ်၊ မောင် ကလေးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ သူ့စိတ်ထဲက ဒါလေးနဲ့ သူ့စိတ်လေးကို ထိန်းလို့ရသေးတယ်။ နောက်ဆုံး ကျတော့ သူ့အားကိုးမလို့ကြိုထားတဲ့ သူ့အမေ၊ သူ့ အဖေ၊ သူ့မောင်ကလေးတို့ ဆိုတာဟာ တစ်ပြိုင်နက် သေဆုံးသွားကြလို့ မရှိတော့ဘူး။ သူ ဆုံးရှုံးသွားတာ သူ့အားကိုးနေတဲ့ လူ(၆)ယောက် တစ်ယောက်မှ မရှိ တော့ဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ သူ့ရဲ့ “ဒေါမနဿဝေဒနာ” ဟာ ရင်ထဲကို တက်ဆောင့်ပြီးတော့ အင်မတန်ပြင်းထန် တဲ့ သောကကြီးဖြစ်သွားတယ်ပေါ့။ နောက်ဆုံးမှာ “သောကုမ္မတ္တက” သောကကြောင့် ရူးသွားတဲ့ အရူး သည်မဘဝ ရောက်သွားတယ်မလား။

ပဋာစာရီမှာ သူ့ယောက်ျားမှ သေတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီပြင်လူတွေရောသေတာ မရှိဘူးလား၊ ရှိတယ်။ သူ့သား

သူ့ သမီးမှ သေတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီပြင်လူတွေရော မသေ
ဘူးလား၊ သေတယ်။ သူ့မိဘတွေမှသေတာ မဟုတ်ဘူး၊
ဒီပြင်လူတွေလည်းသေတာပဲ။ သို့သော် ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်
တွေကို သူထည့်ပြီးမစဉ်းစားဘူး၊ ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
သူ့ရဲ့ ပိယပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ရဲ့ ပိယပုဂ္ဂိုလ်က
အဲဒီ(၆)ယောက်ပဲ။ အဲဒီ (၆)ယောက်ကို အားကိုး
မလို့ ရှိနေတဲ့အချိန်မှာ သူဟာ စိတ်မထိန်းနိုင်ဘဲနဲ့
ဒေါမနဿဝေဒနာ- စိတ်ထဲမှာ ခံစားမှုဟာ ပြင်းထန်
လာတဲ့အခါကျတော့ သောကဖြစ်ပြီးတော့ အရူးသည်မ
ဘဝ ရောက်သွားတာ။

ကဲ၊ နောက် တစ်ဝတ္ထုရှာကြည့်လိုက်။ ဒါ လူသိများ
ပြီးသား ဝတ္ထုတွေပဲ။ ဂေါတမီဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးလေး၊
ပိန်ပိန်ပါးပါးလေး၊ သူများထက်ပိုပြီးတော့ပိန်လို့ ကိသာ
လို့ခေါ်တယ်။ ကိသာဂေါတမီ။ နာမည်ဆိုးဆိုးနဲ့ပြောရင်
တော့ ပိန်မဂေါတမီ ပေါ့နော်။ ဂေါတမီဆိုတဲ့ ပိန်မ။
ပိန်နေတဲ့ ကလေးမလေး။ မျိုးရိုးက သူဌေးမျိုး ဖြစ်ပေ
မယ့်လို့ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှတော့ ပစ္စည်းဥစ္စာ

တွေ ဆုံးပါးသွားပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ဘဝ ရောက်သွားတယ်။ သို့သော် သူ့ကုသိုလ်ကံလေးက အရှိန်မကုန်သေးတော့ သူဌေးသားတစ်ယောက်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ထုံးစံ၊ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ့်ယောက်ျားပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတိုင်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ အမျိုးသမီးတွေက အိမ်ထောင်ပြုချင်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီကနေ့အထိ အိန္ဒိယမှာ “ဒေါင်ရီ” ဆိုတဲ့ စနစ်ရှိတယ်။ မြန်မာပြည်နဲ့ စနစ်ချင်းမတူဘူး။ “ဒေါင်ရီ” ဆိုတာ အမျိုးသမီးကနေပြီးတော့ အမျိုးသား တစ်ယောက်ကို အိမ်ထောင်ပြုတယ်ဆိုရင် ပေးရတဲ့ ဥစ္စာဓန ဖြစ်တယ်။ ပိုက်ဆံတတ်နိုင်မှ အိမ်ထောင်ပြုလို့ရတယ်။ သူတို့ခေတ်ကနော်။ အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ သားသမီး မထွန်းကားဘူး ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ဒီပစ္စည်းတွေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ သားသမီး ထွန်းကားမှ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိတယ်။

ဒီလို ဂေါတမီဟာ ဆင်းရဲသူမဘဝရောက်ပြီး သူဌေးသားတစ်ယောက်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျတယ်။ ကံကောင်းလို့သူက သားကလေးတစ်ယောက် ရလာတယ်။

ဝိယတော ဇာယတော သောကော

၁၅

ဘယ်လောက်အားကိုးစရာကောင်းလဲ၊ ဒီ သားကလေး
 တစ်ယောက် ရှိထားတာ သူ့ဘဝအတွက် လုံခြုံတယ်၊
 မြန်မာပြည်နဲ့မတူဘူးနော်။ သူ့ဘဝအတွက် သား
 ကလေး ရှိထားလို့ရှိရင် ကျန်တဲ့ပစ္စည်းတွေ သား
 ကလေးက ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် သား
 ကလေးကိုမှီပြီး သူဟာ ဘဝမရပ်တည်နိုင်ပေဘူးလား။

ကဲ-သားကလေးအပေါ်မှာ သားအဖြစ် ချစ်တာ
 ကတစ်မျိုး၊ ဘဝအတွက် အားကိုးရတာကတစ်မျိုး၊
 နှစ်မျိုး မရှိပေဘူးလား။ အေး-သားကလေးက ဘဝ
 အတွက်လည်းပဲ အားကိုးရတယ်၊ ချစ်မြတ်နိုးရတာ
 ကတစ်ခု၊ အားကိုးရတာကတစ်ခု။ အဲဒီလို တယူတယ
 နေရတဲ့သားကလေး သူ့မြင်ကွင်းက ပျောက်သွားတယ်၊
 သေဆုံးသွားတယ်။ သူလည်းပဲ အကြီးအကျယ်သောက
 ဖြစ်တယ်ပေါ့။ သားကလေးသေလို့ သောကဖြစ်တာက
 တစ်ခု၊ ဘဝနောင်ရေးအတွက် အာမခံ ပျက်သွားတာ
 ကတစ်ခု။ ဘာနဲ့ဥပမာတူတုန်းဆိုရင် စိန်ထုပ်ကြီး
 ပိုက်လာတဲ့လူက စိန်ထုပ်ကြီး ပျောက်သွားသလို

၁၆

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

မနေပေဘူးလားနော်။ ဒီသားကလေးအပေါ်မှာမှီပြီး
 တော့ အသက်မွေးဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့အချိန်မှာ သား
 ကလေးက သေသွားတယ်ဆိုတော့ သူ့ရဲ့မျှော်လင့်ချက်
 တွေ hopeless ဖြစ်သွားပြီတဲ့၊ ဘာမှ မျှော်လင့်ချက်
 မရှိတော့ဘူး။

လူတွေမှာ သောကဆိုတာ အဲဒီအချိန်မှ လာတာ၊
 ဟုတ်ကဲ့လား။ သောကဆိုတာ အဲဒီအချိန်မှ လာတာ။
 အဲဒီ ကွက်လပ်လေးကိုမမြင်ဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက အေး- ကောင်းပြီ၊ သောက
 ဆိုတာ ဒီအချိန်မှာ လာတယ်ဆိုတာ ဒီသောကဟာ
 ဘယ်သူ့ကိုအခြေခံပြီးတော့ လာတာတုန်းဆိုရင် ချစ်ခင်
 တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ချစ်ခင်တဲ့ပစ္စည်းဝတ္ထုကို အခြေခံတာ။ အဲဒါ
 ချစ်ခင်တဲ့ပစ္စည်း၊ ချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ၊
 ဘာကြောင့်ချစ်တာလဲ၊ ဘယ်သူက ချစ်တာလဲလို့ မေးလို့
 ရှိရင် တဏှာကချစ်တာပေါ့။ အဲဒီတဏှာကို လူတိုင်းက
 မမြင်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ အတွယ်အတာရှိတဲ့ နေရာတိုင်း

ပိယတော ဇာယတော သောကော

၁၇

သောကဖြစ်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ အားလုံးလည်း စဉ်းစားပြီးတော့ကြည့်ပေါ့။

ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သေဆုံးမှုတွေ ရှိနေကြတယ်။ ကမ္ဘာလောကကြီးမှာလည်းပဲ နေ့စဉ်နှင့် အမျှ သေဆုံးနေကြတာတွေရှိတယ်။ သို့သော် “ငါ့အမျိုး၊ ငါ့မိတ်ဆွေ၊ ငါ့သား၊ ငါ့သမီး” ဆိုတဲ့ သတ်မှတ်ချက် မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သေဆုံးလို့ရှိရင် ဘာဖြစ်လဲ၊ ဘာမှမဖြစ်ဘူး၊ ဟုတ်ကဲ့လား။ သတ်မှတ်ချက်က လွတ်တယ်၊ ပိယဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်လို့။ ပိယ မဟုတ်သည့်အတွက်ကြောင့် ဘာမှမဖြစ်ဘူး။

ကဲ-ကိုယ့်အသိုင်းအဝိုင်းထဲက ကိုယ့်မိတ်ဆွေဆိုရင် နည်းနည်းတုန်လှုပ်လာပြီ၊ ကိုယ့်မိသားစုထဲကဆိုရင် ပိုပြီး မတုန်လှုပ်ဘူးလား၊ တုန်လှုပ်လာပြီ။ ဘာကြောင့်တုန်း ဆိုရင် ပိယရဲ့ level တွေ ဒီဂရီတွေ အတိုင်းအတာ တွေက ပိုမြင့်လာတယ်ပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရား က ဟောတာ “ပိယတော ဇာယတော သောကော”။ဒါ တိုက်ရိုက်နားလည်ဖို့ရာ ဖြစ်တယ်။

အေး၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ “ပိယတော ဇာယတော သောကော” လောကမှာ လူတွေရနေတဲ့ သောက ဆိုတာ မြတ်နိုးတဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထု၊ မြတ်နိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဆီက လာတာလို့ ဒီလိုပြောလို့ရတယ်ပေါ့။

ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မဇ္ဈိမနိကာယ် (မတို့မရှည် အလယ် အလတ် သုတ္တန်တွေကို စုပေါင်းထားတဲ့ မဇ္ဈိမနိကာယ) သုတ်ပေါင်း(၁၅၂)သုတ်ရှိတယ်။ အဲဒီ သုတ်ပေါင်း (၁၅၂) သုတ်ထဲမှာ “ပိယဇာတိကသုတ်” ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာရှိတယ်။

အဲဒီ ပိယဇာတိကသုတ်မှာ ဟောထားတဲ့ စကား က ဘာလဲ၊ “ပိယဇာတိကာ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသာ ပိယပ္ပဘဝါ”။ အဓိပ္ပာယ်က “သောကဆိုတဲ့ စိုးရိမ်မှု၊ ပရိဒေဝဆိုတဲ့ ငိုကြွေးရမှု၊ ဒုက္ခလို့ဆိုတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲရမှု၊ ဒေါမနဿလို့ဆိုတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲရမှု၊ ဥပါယာသလို့ဆိုတဲ့ စိတ်ပင်ပန်းမှု ဒေါသ၊ ဒီဒုက္ခတွေဟာ ချစ်ခင်မှုကြောင့်ဖြစ်လာတာ။

ပိယတော ဇာယတေ သောကော

၁၉

ချစ်ခင်မှုက အစပျိုးလာတာ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက
ဒီလိုဟောတယ်။

အဲဒီတော့ “ပိယတော ဇာယတေ သောကော”
ဆိုတာနဲ့ တစ်ထပ်တည်းပါပဲ။ “ပိယတော ဇာယတေ
သောကော” ဆိုတာတော့ ဓမ္မပဒထဲက ဂါထာလေးထဲ
က ဂါထာတစ်ပုဒ်ပေါ့။ အဓိပ္ပာယ်အတူတူပဲ။ မြတ်စွာ
ဘုရားကဟောတယ် “စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်
စိတ် ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ခြင်း၊ စိတ်နှလုံး
ပင်ပန်းခြင်းဆိုတဲ့ ဒုက္ခတွေအားလုံးဟာ ပိယကစလာ
တာ”တဲ့။ ပိယကို အခြေပြုပြီးတော့ ပိယကို မြစ်ဖျားခံ
လာပါတယ်။

အဲဒီသုတ္တန်လေး ဖြစ်ပေါ်လာပုံနဲ့ မြတ်စွာဘုရား
ကိုယ်တိုင် ဒီစကားလုံးကို ရှင်းပြခဲ့ရတာ အင်မတန်မှ
မှတ်သားစရာကောင်းတယ်။

သာဝတ္ထိပြည်က ဂဟပတိ ဒကာကြီးတစ်ယောက်
(ဥပါသကာ လို့ မဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟုတ်ကောင်းမှ
ဟုတ်မယ်) အဲဒီ ဂဟပတိ ဒကာကြီးမှာ အင်မတန်

၂၀

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ချစ်လှတဲ့ သားကလေးတစ်ယောက် ရှိတယ်။ ထို သားလေးဟာ ကံကြမ္မာအလျောက်ပဲ သေဆုံးသွား တယ်။ သားကလေးအပေါ် တတမ်းတတနဲ့ နေ့စဉ်နဲ့ အမျှ သင်္ချိုင်းသွားပြီးတော့ ငိုယို၊ ပူဆွေးသောက ဖြစ်နေ တယ်။

တစ်နေ့ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဇေတဝန် ကျောင်းနားက သစ်ပင်တစ်ပင်ရင်းမှာ ထိုင်နေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ အဲဒီ ဒကာကြီးက အနားရောက် လာပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်တယ်။ မျက်နှာ မသာ မယာ ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်နဲ့ ဘုရားရှေ့မှာလာပြီးထိုင်တဲ့ အခါ မြတ်စွာဘုရားက မေးတယ်၊ “ဒကာ ဘယ့်နဲ့လဲ၊ မျက်နှာမသာမယာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာတဲ့ပုံမရှိဘူး၊ ရုပ်ပုံ ကုန်၍တွေ့ကြည့်ရတာ စိတ်မချမ်းသာဘူးနဲ့တူတယ်” ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်နဲ့ ထိုင်နေတဲ့ ဒကာကြီးကိုမေးလိုက် တော့ သူက ဘာပြန်ပြောတုန်းဆို “အရှင်ဘုရားတဲ့၊ ဘယ်မှာ ချမ်းသာမတုန်း၊ တပည့်တော်မှာ တစ်ဦးတည်း သော ချစ်လှစွာသော သားကလေးတစ်ယောက် ဆုံးရှုံး

သွားတယ်။ မကြာခင်က သေဆုံးသွားလို့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ သင်္ချိုင်းသွားပြီးတော့ ငိုနေရတယ်” လို့ပြောတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီစကားလေးကို ပြန်မိန့်လိုက်တယ်။ “ဒကာကြီး၊ စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ငိုကြွေးရခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်နှလုံး ပင်ပန်းခြင်း တို့ဆိုတာဟာ ချစ်ခင်မှု ပိယကနေ စတင်လာတာပါ”တဲ့။ ချစ်ခင်မှုက အစပြုတာပါ။ ချစ်ခင်မှုကြောင့် ဖြစ်လာတာပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီစကားပြောလိုက်တယ်။

အဲဒီဒကာက လက်မခံဘူး၊ ချက်ချင်းကန့်ကွက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား၊ ဒါ မဟုတ်နိုင်ဘူး၊ ချစ်ခင်မှု ပိယပုဂ္ဂိုလ်၊ ပိယဝတ္ထုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ပျော်ရွှင်မှု၊ ဝမ်းသာမှုသာ ဖြစ်နိုင်တယ်” သောက ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သူလက်မခံဘူး၊ လက်မခံဘူးဆိုပြီးတော့ ဘုရားဟောတာကို ငြင်းပယ်ပြီး နေရာကနေထသွားတယ်။

မလှမ်းမကမ်း ဇေတဝန်ကျောင်းနားက အရိပ်အာဝါသတစ်ခုမှာ လာပြီးတော့ လောင်းကစားနေကြ

၂၂

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

တဲ့ ကစားသမားတစ်စုကလည်း ရှိသတဲ့၊ ဘုရားနဲ့
 ခပ်လှမ်းလှမ်းတင်ပဲနော်၊ လာပြီး ကစားနေကြတာ။
 ဖဲရိုက်တာလား၊ ကြွေအံကစားတာလား တစ်ခုခုပေါ့။
 အဲဒီလို ကစားနေတဲ့ လူတွေဆီကို သူကသွားတယ်။
 သူက ရင်ဖွင့်တယ်ပေါ့။ “ငါကွာတဲ့၊ ရဟန်းဂေါတမက
 ဒီလိုပြောတာကို ငါလက်မခံဘူး၊ ငြင်းလာခဲ့တယ်၊ ရဟန်း
 ဂေါတမက ပြောတယ်၊ ‘အေး၊ စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ငိုကြွေးရခြင်း၊
 ကိုယ်ဆင်းရဲရခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲရခြင်း၊ စိတ်နှလုံး ပင်ပန်း
 ရခြင်းဆိုတာ ချစ်ခင်မှုကြောင့်ဖြစ်တာ၊ ချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 ကြောင့်ဖြစ်ရတာ’ ငါကငြင်းခဲ့တယ်၊ လက်မခံဘူး။

ဟိုလူတွေကလည်း “ဟာ၊ သူဌေး ဟုတ်တာပေါ့၊
 ခင်ဗျားပြောတာမှန်တယ်” ပေါ့။ အရက်သမားတွေ
 ကစားသမားတွေကလည်း သူ့ကိုထောက်ခံတယ်၊ ဟုတ်
 တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတာက “ချစ်ခင်မှု၊
 ချစ်ခင်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ သောက
 ဖြစ်ရတယ်” ဒီစကားလုံးလေးဟာ ထိုခေတ်က တယ်ပြီး
 ကြားရသေးပုံမပေါက်ဘူး။ မပေါ်သည့်အတွက် အဲဒီ

ဝိယတော ဇာယတော သောကော

၂၃

စကားဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တစ်ယောက်ကပြော၊
 တစ်ယောက်ကပြောနဲ့ ကျယ်ပြန့်သွားတယ်။ တချို့က
 လက်မခံဘူး၊ တချို့က လက်ခံတယ်။ ဒီလို လက်ခံသူ
 နဲ့ လက်မခံသူတွေ တီးတိုးတီးတိုးပြောရင်းနဲ့ ဘယ်ထိ
 အောင် ရောက်သွားတုန်းဆို ဒီစကားဟာ နန်းတော်ထိ
 အောင် ရောက်သွားတယ်။ ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး
 နား ရောက်သွားတယ်။

ဒီစကားက အခုချိန်သာ ရိုးနေတာ၊ အဲဒီအချိန်
 တုန်းက တော်တော်ထူးဆန်းတဲ့စကားတစ်ခု ဖြစ်နေ
 တယ်။ “ချစ်ခင်နှစ်သက်မှုကြောင့် သောကဖြစ်ရတယ်”
 ဆိုတာ ယူတိုင်းမသိဘူး၊ အားလုံးသိထားတာက ချစ်ခင်
 နှစ်သက်မှုကြောင့် ပျော်ရွှင်ရတယ်၊ ဝမ်းသာရတယ်၊
 ကြည်နူးရတယ်ပေါ့။ ဒါပဲသိတယ်၊ နေစမ်းပါဦး၊ ဗမာ
 သီချင်းတွေထဲမှာပါလား၊ ချစ်ခင်မှုကြောင့် စိုးရိမ်ရတယ်၊
 ပူဆွေးရယ်လို့ပါလား၊ ပျော်ရတယ်ပဲပါတယ် ထင်
 တယ်နော်။ ကြည်နူးရတယ်ပဲပါတယ်။ အေး၊ အခုခေတ်
 တော့ သီချင်းတွေက အမျိုးမျိုးဆိုကြတာပဲ၊ ချစ်ခင်မှုနဲ့

၂၄

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘယ်အချိန်ကျမှ ငိုရတုန်းဆိုရင် လက်လွတ်ဆုံးရှုံးပြီ ဆိုတဲ့အခါ ဘာတဲ့ အသည်းတွေ ကွဲကုန်တာတို့၊ အသည်းတွေကြွေကွဲကုန်တာတို့၊ ဒါပေမယ့် အသည်းကွဲရင် အသက်ရှင်ပါ့မလား၊ မရှင်ဘူးနော်။

အေး၊ ဒီစကားလုံးဟာ နန်းတော်အထိအောင် ရောက်သွားတဲ့အခါ ကောသလမင်းကြီး ဆိုတာကလည်း အသိဉာဏ်က ခပ်နည်းနည်း၊ သူက “ထောကံ မန္တုစာတုကော” တဲ့၊ နည်းနည်းဉာဏ်လေးတယ်။ စဉ်းစားဉာဏ် သိပ်မသွက်လက်ဘူး၊ သူကလည်းပဲ ချစ်သူခင်သူကြောင့် သောကဖြစ်တယ်ဆိုတာကို လက်မခံဘူး။

လက်မခံတော့ ဒီစကားကို မလ္လိကာ မိဖုရားကြီး ကိုပြောတယ်။ “မလ္လိကာတဲ့၊ ရဟန်းဂေါတမကသောက ဖြစ်တာဟာ ချစ်ခင်ခြင်းကစတယ်လို့ ဟောတယ် ဆိုပါလား၊ ဒီစကား တို့နန်းတော်ထဲရောက်လာဝယ်၊ ဒါ မဖြစ်နိုင်ဘူး” မလ္လိကာက ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ “အရှင်

ဝိယတော ဇာယတော သောကော

၂၅

မင်းကြီးတဲ့၊ ဘုရားဟောတဲ့စကားဆိုရင် မမှားပါဘူး”
မြတ်စွာဘုရား တကယ်ဟောရိုးမှန်ရင် မမှားဘူး။

ကြည့်-ဉာဏ်ရှိတဲ့သူနဲ့ မရှိတဲ့သူ ကွာတယ်နော်။
ဉာဏ်မရှိတဲ့သူက အပေါ်ယံတွေးကြည့်လိုက်လို့ရှိရင်
ချစ်ခင်နှစ်သက်မှုကြောင့် သောက ဖြစ်တယ်ဆိုတာ
လက်မခံဘူး၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်မှုကြောင့် ပျော်ရတယ်၊
ရွှင်ရတယ်၊ ကြည်နူးရတယ်၊ ဒါပဲသိတယ်။ တစ်ဆင့်
တက် စဉ်းစားရမှာ။ အဲဒီမှာ မလ္လိကာမိဖုရားက ဘုရား
ဟောရင် မှန်တယ်လို့ပြောတော့ ဘုရင်ကြီးက စိတ်ဆိုး
တယ်၊ “မင်းကလဲကွာ ဆရာနဲ့တပည့် ကျနေတာပဲ”
ဆရာက ဘာပြောပြော တပည့်က “ဟုတ်ကဲ့ဆရာ၊
ဟုတ်ကဲ့ဆရာ” မနေဘူးလား။ ဟုတ်ကဲ့ဆရာ၊ ဟုတ်ကဲ့
ဆရာနဲ့ ဆရာကိုပြန်မပြောရဲဘူး၊ မမေးရဲတော့ ဟုတ်ကဲ့
ဆရာနဲ့ လုပ်ကြတယ်။ အဲဒါလိုပဲတဲ့ ရဟန်းဂေါတမက
ဘာပြောလိုက်ပြောလိုက် ဘုရားပြောရင် မှန်တယ်
ချည်းပဲ ပြောတယ်ဆိုပြီး ဘုရင်ကြီးဟာ စိတ်ဆိုးတယ်။

၂၆

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

မလ္လိကာမိဖုရားကြီးက ဒါ ဘုရားဟောတာ ဟုတ်
 မဟုတ် စုံစမ်းပြီး သူ confirm လုပ်မယ်ပေါ့။ ဘုရား
 ဟောတာဆိုရင်မှန်ရမယ်။ သူကတော့တထစ်ချယုံကြည်
 ထားပုံရတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း မဆုံးဖြတ်ဘူး။ ဘုရား
 ဟောတာဟုတ်မဟုတ် တမန်တစ်ယောက်ကို လွှတ်
 လိုက်တယ်။ ‘နာဠိဇယ်’ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးကိုခေါ်တယ်။
 ပြောတတ် ဆိုတတ် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးဆက်ဆံတတ်
 တဲ့ ‘နာဠိဇယ်’ ကို ဘုရားဆီလွှတ်လိုက်တယ်။ “ဘုရားဆီ
 သွား၊ သွားပြီးတော့ ဒီစကားကို ဘုရားဟောတာ ဟုတ်
 မဟုတ် လျှောက်ခဲ့” သွားပြီးတော့လျှောက်ခိုင်းတယ်။
 ‘နာဠိဇယ်’က ကျောင်းတော်သွားပြီး မြတ်စွာဘုရားကို
 လျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရားတဲ့၊ ပိယဇာတိကာ
 သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသာ
 ပိယပ္ပဘဝါ ဆိုတဲ့ ဒီစကားကို အရှင်ဘုရားဟောတာ
 ဟုတ်မဟုတ်”

“ဟုတ်တာပေါ့တဲ့၊ ငါပြောလိုက်တယ်တဲ့။ အဲဒီ
 စကားကို ဒကာတစ်ယောက်ကို ငါပြောတာဟုတ်တယ်။

ဝိယတော ဇာယတော သောကော

၂၇

ဘာဖြစ်လို့ပြောတာတုန်းဆိုရင် သာဝတ္ထိပြည်က
တကယ့်ဖြစ်ရပ်တွေရှိတယ်ဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားက
ထုတ်ပြတယ်နော်။

မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မရူထောင့်ကတင် ဟောတာ
မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်သိနိုင်တဲ့ ရူထောင့်ကနေ မြတ်စွာ
ဘုရားဟောတာ၊ တကယ့်အဖြစ်အပျက်တွေကို မြတ်စွာ
ဘုရား ထုတ်ပြတယ်။

“ငါပြောမယ်တဲ့၊ ဟောဒီ သာဝတ္ထိပြည်မှာဖြစ်ခဲ့တဲ့
တကယ့်ဖြစ်ရပ်အမှန်တွေကို ငါပြောပြမယ်၊ ဘုရားဟော
တဲ့ တကယ့်ဖြစ်ရပ်အမှန်ဟာ (၁၅)ပုဒ်ပါတယ်။ အကျဉ်း
ချုပ်ပြီးတော့ ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဟောဒီ သာဝတ္ထိပြည်
က အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ အမေဆုံးသွားတယ်၊
အဖေဆုံးသွားတယ်၊ အဖေဆုံးသွားတဲ့ အမျိုးသမီး
ရှိတယ်၊ အမေဆုံးသွားတဲ့ အမျိုးသမီး ရှိတယ်ပေါ့။
ယောက်ျားဆုံးသွားတယ်၊ သားဆုံးသွားတယ်၊ သမီး
ဆုံးသွားတယ်၊ မောင်ဆုံးသွားတယ်၊ ညီမ ဆုံးသွားတယ်၊
နောက် အမျိုးသားတစ်ယောက်ကလည်း ထို့အတူပဲ

၂၀

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ဆုံး၊ ဆုံးသွားကြတယ်။ အဲဒီ သေဆုံးမှုတွေနဲ့ ပတ်သက်
 ပြီးတော့ သာဝတ္ထိပြည်မှာ အမျိုးသမီး တစ်ယောက်ဟာ
 သူ့အမေ ဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ ဘာဖြစ်သွားတုန်းဆို
 သောကတွေတအားဖြစ်ပြီးတော့ ရူးသွပ်သွားတယ်။
 လမ်းပေါ်ရောက်သွားတယ်၊ လမ်းပေါ်မှာ လူတကာကို
 “အမေနဲ့မတွေ့ခဲ့ဘူးလား၊ အမေ့ကို မမြင်လိုက်ဘူးလား”
 လျှောက်ပြီးတော့မေးနေတယ်။ လူတွေတိုင်း အမေ့ကို
 မမြင်ခဲ့ဘူးလား၊ အမေနဲ့ မတွေ့ခဲ့ဘူးလားနဲ့ ရူးသွပ်တဲ့
 ဘဝ ရောက်သွားတယ်။

အဖေဆုံးသွားတဲ့ အမျိုးသမီးကလည်း ထို့အတူပဲ
 လမ်းပေါ်ရောက်သွားပြီးတော့ ရူးသွပ်သွားတာ ရှိခဲ့ဖူး
 တယ်။

သာဝတ္ထိပြည်မှာရှိတယ်နော်။ ဒီမှာလည်း လိုက်ပြီး
 ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒါမျိုးမရှိဘူးလို့ ပြောနိုင်ပါ့မလား၊
 မပြောနိုင်ဘူး။ ဒီလိုဟာတွေ အများကြီး ရှိနိုင်တယ်ပေါ့။

နောက်ဆုံး မြတ်စွာဘုရားထုတ်ပြတာ တစ်ခုက
 သာဝတ္ထိပြည်မှာ တကယ်ဖြစ်ခဲ့တာတစ်ခုတဲ့။ မိဘ

ဝိယတော ဇာယတော သောကော

၂၉

သဘောမတူဘဲအိမ်ထောင်ကျတဲ့ဇနီးမောင်နှံ။ ဆွေတွေ
မျိုးတွေဆီကို ပြန်သွားတယ်။ အမျိုးသမီးဘက်က
ဆွေမျိုးတွေဆီ သွားတဲ့အခါ အမျိုးသမီးဘက်က
ဆွေတွေမျိုးတွေက သူတို့ဇနီးမောင်နှံကို အတင်းခွဲကြ
တယ်။

အတင်းခွဲပြီး နောက်တစ်ယောက်နဲ့ ပေးစားဖို့
ကြိုးစားတယ်။ အဲဒီလိုကြိုးစားတော့ အမျိုးသမီးက
သူ့ယောက်ျားကို ဘာပြောတုန်းဆိုရင် သူ့ရဲ့ ဆွေတွေ
မျိုးတွေကတော့ အတင်းလုပ်ကြတော့မယ်၊ ဒီလို အဲဒီ
နောက်ထပ်ပေးစားမယ့်သူကို သူက မနှစ်သက်နိုင်ဘူး
တဲ့ ဆိုတော့ ဘာလုပ်လဲ၊ အဲဒီအမျိုးသားက အမျိုးသမီး
ကို ဓားနဲ့ထိုးသတ်ပြီး သူ့ကိုယ်တိုင်လည်းပဲ ဓားနဲ့ထိုးပြီး
သေပွဲဝင်သွားတယ်။

ဒါ တကယ့်အဖြစ်အပျက်နော်။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ
လည်း မကြားချင်အဆုံးပဲ။ တစ်ကမ္ဘာလုံး ရှာကြည့်
မယ်ဆိုရင် နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ရှိနေမှာပဲ။ မရှိပေဘူးလား။
ဒါ သာဝတ္ထိပြည်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ဇာတ်လမ်းတွေကို ပြော

တာနော်။ ဇာတ်လမ်းတွေ မြောက်မြားစွာ ရှိတဲ့အထဲမယ်
ဒီလိုဖြစ်ခဲ့တယ်တဲ့။ အဲဒီ တကယ့်ဖြစ်ရပ်တွေကို
ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ငါဘုရားဟောတာပါ။ လောကမှာ
သောကတွေ ဖြစ်သွားတာဟာ ချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို
အခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်တာလို့ ငါဟောတာလို့ မြတ်စွာ
ဘုရားကရှင်းပြတယ်။

သာဝတ္ထိပြည်မှာ တကယ်ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ ပုံဝတ္ထုတွေ
ကို ထုတ်၊ ထုတ်၊ ထုတ်ထုတ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားက
ရှင်းပြလိုက်တယ်။ ပုံဝတ္ထုတွေပေါင်းမယ် ဆိုလို့ရှိရင်
တော့ (၁၅)ခုလောက်ရှိသွားပြီပေါ့။ တစ်ခုစီပြောမယ်
ဆိုရင် (၁၅)ခုလောက်ရှိပြီပေါ့။ ဒီပုံစံတွေချည်းပဲ။ ဒီ
ဖြစ်ရပ်တွေ (၁၅)ခုလောက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ပုံဝတ္ထုတွေနဲ့
ရှင်းပြီးတော့ပြလိုက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ငါပြောလို
တဲ့ “ပိယ ဇာတိကာ ပိယပ္ပဘဝါ” ဆိုတာ ဒါကိုရည်ညွှန်း
တာလို့ ပြောလိုက်တော့ ပုဏ္ဏားကြီးက မှတ်ပြီးတော့
မလ္လိကာမိဖုရားကြီးထံပြန်ပြီး အစီရင်ခံတယ်ပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီစကားကို သူ့ကိုယ်တိုင်မိန့်လိုက်တာလည်း ဟုတ်တယ်၊ ဘာကြောင့်မိန့်တယ် ဆိုတာကိုလည်းပဲ ရှင်းပြလိုက်တယ်ဆိုတော့ မလ္လိကာမိဖုရားကြီးက အဲဒီသတင်းကို ယူဆောင်ပြီး သူ့အပေါ် အမျက်ဒေါသထွက်နေတဲ့ ကောသလဘုရင်ကြီးနားသွားပြီး ရှင်းပြတယ်။

ဒီအကြောင်းတွေကို ရှင်းပြတဲ့အခါမှာ ဘယ်ကနေစပြီးတော့ရှင်းတုန်းဆိုတော့ “အရှင်မင်းကြီးတဲ့၊ တစ်ခုမေးပါမယ်တဲ့၊ အရှင်မင်းကြီးဟာ ဝဇီရီဆိုတဲ့ မင်းသမီးအပေါ်မှာ ချစ်ခင် မြတ်နိုးမှုရှိတယ် မဟုတ်လား” လို့ဆိုတော့ “ရှိတာပေါ့”တဲ့၊ “အဲဒီ ဝဇီရီမင်းသမီး မပြောကောင်း မဆိုကောင်း သေဆုံးသွားမယ်ဆိုရင် အသင်မင်းကြီး ဘယ်လိုနေမလဲ” တဲ့ ဆိုတော့ “ဟာ၊ ငါ အဲဒီကျတော့ သောကဖြစ်မှာပေါ့၊ သောကဖြစ်ရုံတင် မကဘူး၊ ငါ့အသက်တောင်မှပဲ သေသွားကောင်း သေသွားလိမ့်မယ်”တဲ့။ “အရှင်မင်းကြီးတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက ပိယဇာတိကာ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမန-

သုပါယာသာ ဆိုတဲ့စကားက ဒါကိုရည်ညွှန်းတာပါ။
ဘုရင်ကြီး သဘောပေါက်အောင်ရှင်းပြတယ်။

အရှင်မင်းကြီးဟာ ဝဇီရီဆိုတဲ့ မင်းသမီးအပေါ်မှာ
အတွယ်အတာတွေရှိတယ်။ ဝဇီရီမင်းသမီး ရှိနေတုန်း
တော့ ပျော်မှာပေါ့။ ဝဇီရီမင်းသမီး တစ်စုံတစ်ခုဖြစ်သွား
မယ်၊ နတ်ရွာစံသွားမယ်ဆိုရင် ဘုရင်ကြီးက ယူကျုံးမရ
မဖြစ်ပေဘူးလား၊ ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရား
က ရည်ညွှန်းတာပါတဲ့။

မလ္လိကာမိဖုရားက အင်မတန်မှညဉ်းထက်တယ်၊
သူကလည်းပဲ သူဆင်းရဲမဘဝကနေ မိဖုရားဖြစ်လာတာ၊
ပန်းဥယျာဉ်က ပန်းခူးပြီးတော့ ရောင်းရတဲ့ မာလာကာရ
ပန်းသည်ရဲ့သမီး၊ မလ္လိကာ မိဖုရားဟာ ရဲစွမ်းသတ္တိ
ရှိတယ်၊ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်ရှိတယ်။ Bright ဖြစ်တယ်။
ဒါပေမယ့် ရုပ်ကတော့မလှဘူး၊ သူ မိဖုရားဖြစ်တာ
ဘုကြောင့်တုန်းဆို သွက်လက်ချက်ချာလို့ မိဖုရား
ဖြစ်တာ။ ဒါက အပေါ်ယံပြောတာပေါ့။ တစ်ဖက်က

ပြောမယ်ဆိုရင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်တယ်ပေါ့
နော်။

တစ်ခါတုန်းက ဘုရင်ကြီးဟာ စစ်ရှုံးပြီး ထွက်ပြေး
လာတဲ့အခါမှာ အဲဒီ သူတို့ပန်းဥယျာဉ်ထဲကို ရောက်
လာတယ်။ ကျန်တဲ့လူတွေက ဘုရင်လာပြီဆို ထွက်ပြေး
ကြတာ၊ ပုန်းနေကြတာ။ ဘယ်သူမှ ထွက်ပြီးမနှုတ်ဆက်
ရဲဘူး။ မလ္လိကာကတော့ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ရဲရဲဝံ့ဝံ့နဲ့
ဘုရင်ဆီတန်းသွားပြီး မြင်းကို အရှေ့ကနေဖမ်းကိုင်၊
ဘုရင်ကြီးကို အောက်တွဲချ၊ သိသိမသိသိ ဝေယျာဝစ္စ
လုပ်တာ၊ သူက ရဲတယ်၊ သွက်လက်တယ်၊ မြင်းကို
ရေတွေဘာတွေတိုက်တယ်၊ ဘုရင်ကြီးကိုလည်း ရေတွေ
ဘာတွေတိုက်ပြီး အမောအပန်းဖြေဖို့ရာ အကုန်လုံး
လုပ်ပေးတယ်။ မောပန်းပြီးတော့ပြေးလာရတဲ့ ဘုရင်
ကြီး၊ မြင်းကလည်းမော၊ ဘုရင်ကလည်းမော၊ အဲဒီအချိန်
မှာ သူက ရဲရဲဝံ့ဝံ့နဲ့ သွက်သွက်လက်လက် ချက်ချက်
ချာချာနဲ့ ဘုရင်ကြီးကို ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုစုခဲ့တယ်။
အဲဒါကြောင့်မို့လို့ သူက မိဖုရားဖြစ်သွားတာနော်။

မလ္လိကာမိဖုရားက အရာရာမှာ ထက်မြက်တယ် ပေါ့။ ဘုရင်ကြီး မမှားရလေအောင် ဒီစကားရဲ့အဓိပ္ပာယ် ကို သူက သွားရှင်းပြတယ်။

နောက် သူက ထပ်ပြီး မေးခွန်းတစ်ခုမေးတယ်။ “အရှင်မင်းကြီးတဲ့၊ ဝါသဘခတ္တိယာ မိဖုရားအပေါ်မှာ အရှင်မင်းကြီး ချစ်မြတ်နိုးတယ် မဟုတ်လား” တဲ့။ “ဟုတ်တာပေါ့၊ ငါချစ်မြတ်နိုးတယ်” “အကယ်၍သာ ဝါသဘခတ္တိယာများ မပြောကောင်း မဆိုကောင်း နတ်ရွာစံသွားမယ်ဆိုရင် ဘုရင်ကြီး ဘယ့်နဲ့နေမတုန်း” ဆိုတော့ “ဟာ၊ ငါတောင် သေကောင်းသေလိမ့်ဦးမယ် ပေါ့၊ အဲဒီလောက်ထိအောင် မြတ်နိုးပါတယ်” လို့ ပြော တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကိုပြောတာတဲ့၊ “ပိယတော ဇာယတော သောကော” ဆိုတာ။ သောကဆိုတာ ချစ်ခင်မှုက စတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကိုပြောတာ။

ဝါသဘခတ္တိယာ ဆိုတာ အရှင်အနုရုဒ္ဓါရဲ့ အစ်ကို၊ မဟာနာမနဲ့ နာဂမုဏ္ဍာ တို့က မွေးဖွားတဲ့သမီး၊ အဖေ ဘက်က မင်းသွေးပါတယ်၊ အမေဘက်ကတော့ ဇာတ်

နိမ့်ပေါ့။ သို့သော်လည်း ရုပ်ကလေးကချောချော ဆိုတော့ ကောသလမင်းကြီးက ဘုရားနဲ့အမျိုးတော်ချင် လို့ဆိုပြီးတော့ ဘုရားအမျိုးထဲက သတို့သမီး သွား တောင်းတာ၊ တောင်းတဲ့အခါ သာကီဝင်မင်းတွေက သာကီဝင်မင်းသမီးစစ်စစ်ကို မပေးချင်လို့နော်၊ ကပြား ကို ပေးလိုက်တာ။ အဲဒါ ဝါသဘခတ္တိယာပဲ။

အဲဒီ ဝါသဘခတ္တိယာ အပေါ်မှာလည်းပဲ ဘုရင် ကြီး က အင်မတန်မှ မြတ်နိုးတယ်တဲ့။ အေး၊ ကောင်းပြီ၊ ဝါသဘခတ္တိယာ မိဖုရားကနေ မွေးလာတဲ့သားက ဝိဋ္ဌဇူဘလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီဇာတ်လမ်းက ဗမာပရိသတ်တွေ သိတာများပါတယ်၊ ဝိဋ္ဌဇူဘဆိုတာ ဘုရင်ကြီးက အင်မတန်မှ ချစ်မြတ်နိုးလို့ ဝိဋ္ဌဇူဘကို ငယ်ငယ်နဲ့ စစ်သူကြီးခန့်ထားတာ။ သေနာပတိရာထူး ပေးထားတာ၊ သေနာပတိဆိုတာက ရာထူးကြီးတယ်၊ သေနာပတိရဲ့ အထက်မှာ အိမ်ရှေ့မင်းပဲ ရှိတော့တယ်။ နောင်ကျရင် သူက အိမ်ရှေ့မင်းသား ဖြစ်ပြီးတော့ နန်းစည်းစိမ် ခံစား

၃၆

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ရမှာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘကို သေနာပတိရာထူး ပေးထားတယ်။

မလ္လိကာမိဖုရားက မေးတယ် “အရှင်မင်းကြီးတဲ့၊ သားတော် ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘမင်းသား သေနာပတိအပေါ်ရော အရှင်မင်းကြီးက ချစ်မြတ်နိုးတယ် မဟုတ်လား” “ဟာ- ချစ်တာပေါ့” “အကယ်၍များ ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘ မပြောကောင်း မဆိုကောင်း တစ်ခုခုများဖြစ်သွားရင် အသင်မင်းကြီး ဘယ်လိုနေမလဲ”ဆိုတော့ “ဟာ-သောက ဖြစ်မှာပေါ့၊ ဖိုးရိမ်မှာပေါ့၊ ငိုကြွေးရမှာပေါ့” နောက်ဆုံးကျမှ မလ္လိကာ ကပြောတာ၊ “အရှင်မင်းကြီးတဲ့၊ အရှင်မင်းကြီးက ကျွန်မ အပေါ်မှာလည်း သံယောဇဉ်ရှိတယ် မဟုတ်လားတဲ့” “ရှိတယ်” “အကယ်၍ ကျွန်မသေသွားရင် ဘယ့်နဲ့နေ မတုန်း” တဲ့။ “ဟာ-ငါလည်း သောကဖြစ်ရမှာပေါ့” တဲ့။

မလ္လိကာမိဖုရားက အဲဒီလို တစ်ခုစီ တစ်ခုစီမေး ပြီးတော့ ပိယဇာတိကာ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသာ ပိယပ္ပဘဝါ ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို တစ်ပိုဒ်ချင်း တစ်ပိုဒ်ချင်း ရှင်းပြီးတော့

ဝိယတော ဇာယတော သောကော

၃၇

ပြလိုက်တော့ ဘုရင်ကြီးက အဲဒီကျမှ ဟင်းချပြီးတော့
 ဝမ်းသာအားရနဲ့ ခြေလက်တွေဆေးပြီးတော့ မြတ်စွာ
 ဘုရားရှိရာကို နဖူးလက်အုပ်ချီပြီးတော့ နမောတဿ
 (၃)ကြိမ်ရွတ်တယ်။ အဲဒီမှာ နမောတဿရွတ်တဲ့အထဲ
 မယ် ကောသလမင်းကြီးလည်းပါတယ်။ တို့လူတွေက
 တော့ နေ့တိုင်း နမောတဿ ရွတ်နေကြတာပဲနော်။
 ဒါပေမယ့် သူတို့က ရင်ထဲကရွတ်တဲ့ နမောတဿနော်၊
 တကယ့်ကို ဟုတ်လိုက်တာ၊ ဟုတ်လိုက်တာဆိုပြီးတော့
 မြတ်စွာဘုရားဂုဏ်တော်တွေကို တကယ့်ကို ကြည်ညို
 ပြီး ခြေတွေလက်တွေကို ဆေးပြီးတော့ ချက်ချင်း
 မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ် ရှိတဲ့ဘက်ကို
 ဦးလှည့်လို့ နဖူးပေါ်မှာလက်တင်ပြီးတော့ လက်အုပ်ချီ
 ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးတာတဲ့။ နမောတဿ
 (၃)ကြိမ်ရွတ်ပြီးတော့ ရှိခိုးတယ်လို့၊ အဲဒါက မဇ္ဈိမ
 နိကာယ်မှာလာတဲ့ ဝိယ ဇာတိကသုတ်ရဲ့အဆို။ မူရင်း
 ကျမ်းကို ဖတ်ချင်လို့ရှိရင် မဇ္ဈိမပန္နာသ မြန်မာပြန်ကို

၃၈

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ဖတ်ကြည့်၊ အဲဒီမှာနော် မူရင်းကျမ်းက ဒီအတိုင်းပဲဆိုတယ်။

အေး၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်က “ပိယတော ဇာယတော သောကော” လောကမှာ တို့တတွေ လူ့ဘဝရလာတဲ့အခါမှာ ပိယဆိုတဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေအပေါ်မှာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ်မှာ တွယ်တာမှု တဏှာတွေ အားကောင်းလာလေလေ သောက ဆိုတာတွေ များလာလေလေလို့ ပိယနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အပြစ်အနာအဆာတွေကိုမြင်ဖို့ အင်မတန် မှ အရေးကြီးပါတယ်။ မမြင်လို့ရှိရင် မျက်စိစုံမှိတ်ပြီးတော့ ချစ်ခင်မှုဟာ ပျော်ရွှင်မှုရတယ်လို့၊ ဖြစ်စေနိုင်တယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ယုံကြည်လက်ခံပြီးတော့ ချစ်ခင်မှုကိုသာ ရှာကြံနေကြမယ်ဆိုရင် သောကကနေ လွတ်မြောက်နိုင်မယ့်လမ်း ရှိပါ့မလား၊ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာ ဓမ္မပဒမှာလည်း မာ ပိယေဟိ သမာကစ္ဆိ-ချစ်သူခင်သူ မြတ်နိုးအပ်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေနဲ့ ငါမဆုံပါရစေနဲ့၊ မဆုံပါရစေနဲ့။ အပ္ပိယေဟိ ကုဒါစနံ-

အဲဒါလိုပဲ ချစ်ခင်မြတ်နိုးရတာတွေနဲ့ မဆုံရသလိုပဲ
 မုန်းစရာတွေနဲ့ဆုံရင်ရော စိတ်မဆင်းရဲဘူးလား၊ ဆင်းရဲ
 တယ်။ အဲဒါ ဆင်းရဲတာကျတော့ သူက တစ်မျိုး၊
 ဒေါမနဿလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒါကျတော့ သောကရယ်၊
 ဒေါမနဿရယ်နှစ်ခု။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ သိတယ်နော်။
**“ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ
 ဒေါမနဿ ဥပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ”** အဲဒီမှာ သောက
 ဆိုတာလည်း တရားကိုယ်အားဖြင့် ဒေါမနဿဝေဒနာ
 ပဲ။ ဒေါမနဿ ဆိုတာလည်းပဲ တရားကိုယ်အားဖြင့်
 ဒေါမနဿဝေဒနာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ဒေါမနဿဝေဒနာ
 နှစ်ခုကို အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက ထည့်ဟောထားရလဲ
 ဆိုရင် သောကဆိုတာ ဆွေတွေမျိုးတွေ ပျက်စီးမှု
 သို့မဟုတ် ပျက်စီးပြီးတဲ့အခါ၊ ပျက်စီးတော့မယ့်အခါ၊
 လက်လွတ်ဆုံးရှုံးတော့မယ့်အခါ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရင်ထဲ
 က ပူလောင်မှု၊ ဖြစ်ပေါ်တာချင်းမတူညီဘူး။ ဒေါမနဿ
 ဆိုတာ အဲဒီလိုဟာကို အကြောင်းမပြုဘူး၊ ဘာတွေ
 ဖြစ်တတ်တုန်းဆိုရင် ဒေါမနဿ ဆိုတာ စိတ်ဆိုးတဲ့

၄၀ ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

အခါမှာလည်းပဲ စိတ်ထဲမှာ မကျေနပ်တာတွေ မဖြစ်ဘူးလား၊ စိတ်ဆိုးတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ဒေါမနဿဝေဒနာ လာတယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ဒေါမနဿဝေဒနာ လာတယ်။ ခေါင်းကိုက်တယ်၊ သွားကိုက်တယ်၊ နားကိုက်တယ်၊ ထိုဒုက္ခဝေဒနာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒေါမနဿ စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ မလာဘူးလား။ အဲဒီ စိတ်ဆင်းရဲမှုနဲ့ ခုနက သားသမီးနဲ့ ပတ်သက်တာတို့ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သောကနဲ့က မတူညီဘူး ဟုတ်ကဲ့လား။ မတူလို့ ဒေါမနဿဝေဒနာချင်း တူပေမယ့်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ချင်း မတူသည့်အတွက်ကြောင့် နှစ်နေရာဟောထားတယ်လို့ ဒီလိုမှတ်ရမယ်။ အေး၊ ဒါကြောင့် မို့လို့ ဒေါမနဿဝေဒနာလို့ ဒီလိုဖြစ်တာ။

အဲဒီမှာ မုန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့တွေ့ရပြီ၊ ကိုယ်မနှစ်မြို့တာတွေနဲ့ ဆုံရပြီ၊ ဆုံစည်းရပြီ ဆိုလို့ရှိရင်လည်းပဲ ဒုက္ခဖြစ်တတ်တာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားက “မာ ပိယေဟိ သမာဂစ္ဆိ၊ အပ္ပိယေဟိ ကုဒါစနံ” ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်

တဲ့ အရာတွေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေနဲ့ မဆုံပါရစေနဲ့၊ မုန်း
 စရာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေနဲ့လည်း ဘယ်တော့မှ မဆုံပါရ
 စေနဲ့၊ သင်္ခါရတရားတွေနဲ့လည်း ဘယ်တော့မှ မဆုံပါရ
 စေနဲ့တဲ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲနော်၊ “**ပိယာနံ အဒဿနံ ဒုက္ခံ၊
 အပ္ပိယာနဉ္စ ဒဿနံ**” ချစ်ခင်နေတဲ့၊ နှစ်သက်မြတ်နိုးနေ
 တဲ့ သတ္တဝါ သင်္ခါရတွေကို မမြင်ရဘူးဆိုရင် စိတ်ဆင်းရဲ
 တယ်ပေါ့။ မုန်းတီးစရာကောင်းတဲ့ သတ္တဝါ သင်္ခါရတွေ
 နဲ့ ဆုံစည်းနေရလို့ရှိရင်လည်း စိတ်ဆင်းရဲတာပဲ၊ အတူ
 တူပဲ၊ ဟုတ်ကဲ့လား။ မုန်းတဲ့သူတွေ့နေရတာနဲ့ ချစ်ခင်
 တဲ့သူ မတွေ့ရတာဟာ ဒုက္ခဖြစ်တာချင်း မတူဘူးလား၊
 တူတာကြောင့်မို့လို့ ဒါဖြင့် ချစ်တာလည်း မကောင်းဘူး၊
 မုန်းတာလည်းမကောင်းဘူး၊ ဒီလိုဆိုလိုတယ်ပေါ့နော်။
 နောက်ဆုံးကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက “**တသ္မာပိယံ န
 ကိရိယာထ**” ချစ်ခင်မှု၊ မြတ်နိုးမှုဆိုတဲ့ တဏှာရာဂ
 မဖြစ်စေသင့်ဘူးတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း၊ “**ပိယာပါယော
 ဟိ ပါပကော**” ချစ်ခင်နှစ်သက်တဲ့ အရာတွေ သတ္တဝါ
 သင်္ခါရတွေနဲ့ ခွဲခွာသွားရပြီဆိုရင် အင်မတန်မှ ပူပန်

ဆင်းရဲရတယ်၊ ဒုက္ခရောက်ရတယ်၊ ဆိုးဝါးတယ်တဲ့။
 အေး၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ “**ဂစ္ဆတေသံ န ဝိဇ္ဇတိ
 ဟိတာ ပိယာပိယံ**” ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းနှစ်မျိုးလုံးကို ဖယ်ရှား
 ပစ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အတွယ်အတာတွေမရှိတော့ဘူးဆိုလို့
 ရှိရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်လောက်ငြိမ်းချမ်းမလဲ
 စဉ်းစားကြည့်ပေါ့နော်။ ချစ်ခင်မှုက သောကကိုဖြစ်စေ
 တယ်၊ မုန်းတာက ဒေါမနဿကိုဖြစ်စေတယ်၊ အဲဒီ
 နှစ်ခုစလုံးက ကောင်းကျိုးကိုမပေးဘူး၊ ဆိုးကျိုးကိုချည်း
 ပဲပေးတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းဆိုတဲ့
 ဒီနှစ်လုံးဟာ လုံးဝမကောင်းဘူးတဲ့။ ဒါတွေအပေါ်မှာ
 ငြီးငွေ့သင့်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောလိုရင်း
 ဖြစ်တယ်ပေါ့။

ဒါဖြင့်ရင် တပည့်တော်တို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုမရှိဘဲ
 လောကကြီးမှာ နေလို့ရပါ့မလားလို့ဆိုတော့ နေလို့ရပါ
 တယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့နေလို့ရမလဲ ဆိုလို့ရှိရင်
 ကြည့်လေ၊ ချစ်ခင်မှုနဲ့ အလားသဏ္ဌာန်တူတဲ့ မေတ္တာ၊
 မေတ္တာနဲ့ လောကကြီးကို တည်ဆောက်ထားမယ်ဆိုလို့

ရှိရင် ခုနကပြောသလို မေတ္တာတရား အခြေခံထားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် မုန်းစရာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရှိဦးမလား၊ ချစ်စရာ ပုဂ္ဂိုလ် မရှိတော့သလို မုန်းစရာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာလည်း မရှိဘူး။ သို့သော် ဘယ်သူ့ကိုမှလည်းမမုန်းဘူး၊ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း မချစ်ဘူးဆိုတဲ့ ဒီ တည်ငြိမ်တဲ့အနေအထားလေး တစ်ခုကို ဘုန်းကြီးတို့တတွေ မရောက်မချင်း သောကဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့သန္တာန်ကနေပြီးတော့ ကင်းအောင်လုပ်နိုင်ကြမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ တွယ်တာမှုဆိုတဲ့ တဏှာ ရှိနေတဲ့ နေရာမှန်သမျှ သောကဆိုတာ လာမှာပဲနော်။ Where there is attachment, there is a worry ဆိုတာ၊ attachment ရှိတဲ့နေရာ worry ဆိုတဲ့သောက လာမှာပဲ။ သောကကို မလိုချင်ဘူး၊ ဖယ်ရှားချင်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ချစ်ခင် မြတ်နိုးမှုအပေါ်မှာ တွယ်တာနေတဲ့တဏှာကို ဖယ်ရှား ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တဏှာကို မဖယ်ဘဲနဲ့ သောကက လွတ်တဲ့နည်းမရှိဘူးတဲ့၊ ဟုတ်ကဲ့လား။ ဒါကြောင့်မို့ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာက နောက်ဆုံးမှာကျတော့ “ဟိတ္တာ ပိယာပိယံ”

ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်း နှစ်ခုလုံးကိုစွန့်ဆိုတာ ဘာပြောတာ
 တုန်းဆိုတော့ တဏှာကိုလည်းစွန့်၊ ဒေါသကိုလည်းစွန့်၊
 ဟောဒီ လောဘနဲ့ဒေါသ ဒီနှစ်ခုကို ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီ
 ဆိုလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီးတို့ဟာ အင်မတန်မှ ငြိမ်းချမ်းတဲ့
 ဘဝတစ်ခုကို ရောက်ရှိပြီးတော့သွားမှာပါ။ စိတ်ဓာတ်ရဲ့
 ငြိမ်းချမ်းမှုကို တကယ်ရချင်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင် ဒီတရားနှစ်ပါး
 ကို လျှော့ချရင် လျှော့ချနိုင်သလောက် ချမ်းသာသူခ
 ရမယ်၊ လုံးဝဖယ်ရှားနိုင်လို့ရှိရင် လုံးဝ ချမ်းသာသူခ
 ရမယ်ဆိုတာကို ဘုန်းကြီးတို့တတွေ အားလုံးသဘော
 ပေါက်ပြီးတော့ ပိယ၊ အပိယ ဆိုတဲ့အပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်
 လာတတ်တဲ့ သောကနဲ့ဒေါသတို့၊ လောဘ၊ တဏှာနဲ့
 ဒေါသတို့ကို လျှော့ချခြင်းဖြင့် သောကနဲ့ဒေါသမနဿတို့
 ကနေ အပြီးတိုင် ငြိမ်းချမ်းတဲ့တရားဓမ္မကို မိမိတို့ရဲ့
 ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာရောက်အောင် ကိုယ်စီကိုယ်ငှကြိုးစား
 အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု

ဓမ္မမိတ်ဆွေများသို့

ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော် ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ဟောကြားအပ်သော တရားများကို အသံမှ စာအဖြစ် စေတနာရှင်များကနေကူးကာ စာပေများကို ဆရာတော်ကြီးထံ ပေးပို့ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် အချိန်ရသမျှ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ပေးသော စာပေများကို ကုသိုလ်ရှင်များလှူဒါန်းထားသော ဓမ္မစာပေရန်ပုံငွေများ အသုံးပြုလျက် စာအုပ်ငယ်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

တရားစာအုပ်များကို တစ်ဆင့် ဓမ္မဒါနပြုလုပ် ဖြန့်ဝေလှူဒါန်းလိုပါက ဖော်ပြပါ ဌာနများသို့ ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော ဌာနများ

- ၁။ အောင်ဓမ္မ၊ ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၄၁၉၃၊ ၀၉၅၁-၄၆၀၉၅
- ၂။ ဦးဘဖိုး+ဒေါ်အုန်းကြည် ပရဆေးဆိုင်
အမှတ်(၄၆၇၊ ၄၆၈)၊ သိမ်ကြီးဈေး(ဒီ)ရုံ၊ မြေအောက်ထပ်။
ဖုန်း: ၀၁-၂၄၀၆၀၀(လှိုင်းခွဲ) ၄၁၇၄
- ၃။ ဓမ္မဗျူဟာ သာသနမာမကအဖွဲ့
လူပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာဓမ္မစာပေသင်တန်းကျောင်း
ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၀၈၈၀
- ၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာတက္ကသိုလ်
ကမ္ဘာအေးစေတီဝင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း: ၀၁-၆၅၅၇၅၆၊ ၀၁-၆၅၁၇၆၉
- ၅။ ပုရပိုက်ဓမ္မဖြန့်ချိရေး
တိုက်(N.3)၊ အခန်း(၁၀၂)၊ လေးထောင့်ကန်လမ်းမကြီး၊
တာမွေမြို့နယ်။ (ILBC တာမွေ အနီး)
ဖုန်း: ၀၁-၅၄၄၇၂၇၊ ၀၉-၇၃၉၀၃၉၇၀

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ၏ ထုတ်ဝေပြီး ဓမ္မစာအုပ်များ

- အဘိဓမ္မာ မြတ်ဒေသနာ(ပ+ဒ တွဲ)
- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း
- ပဋ္ဌာန်းမြတ်ဒေသနာ

၁။ နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး ဖွင့်တော်မူပါ

၂။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အနှစ်ချုပ်

၃။ ဘဝအသွင်ကို ဓမ္မအမြင်ဖြင့် ရှုကြည့်ခြင်း

၄။ ဘဝခရီးဝယ် ရွေးချယ်ရမည့်လမ်း

၅။ သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နေသဘောထား

၆။ ဘဝအရေး စိတ်အေးရလေအောင်

၇။ ဓမ္မကြေးမုံ

၈။ တောင်ပို့ထဲက ရတနာ

၉။ မြတ်သောဥစ္စာ စုဆောင်းပါ

၁၀။ သမထနှင့် ဝိပဿနာ

၁၁။ ရောဂါကုစား စိတ်စွမ်းအား

၁၂။ ရှစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်

၁၃။ စိတ်ကောင်းဆွေကောင်း

၁၄။ မေတ္တာနုလုံး အစဉ်သုံး

၁၅။ လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပါစေ

၁၆။ မေတ္တသုတ်အနှစ်ချုပ်

၁၇။ ဘဝဆည်းဆာ ကရုဏာ

၁၈။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း အဓိပ္ပါယ်

- ၁၇။ ဓမ္မမှတ်ကျောက်
၂၀။ ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိနေမည်
၂၁။ နှစ်ဦးကာလ ဓမ္မလက်ဆောင်
၂၂။ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ
၂၃။ ယနေ့လူသားများရဲ့ မနက်ဖြန်ကမ္ဘာ
၂၄။ မင်္ဂလသုတ်အနှစ်ချုပ်
၂၅။ သာရဏီယတရား
၂၆။ ရသတဏှာ
၂၇။ ဓမ္မဗျူဟာသင်တန်းသားများ၏ မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုခြင်း
၂၈။ သေချာသောလမ်းမှ လျှောက်လှမ်းပါ
၂၉။ မဟာဒိန
၃၀။ စိတ်၏ထွက်ပေါက်များ
၃၁။ ဖြစ်နိုင်တာနှင့် မဖြစ်နိုင်တာ
၃၂။ အရှင်အာနန္ဒ၏ ဝိပဿနာ
၃၃။ န စ သော၊ န စ အညော
၃၄။ လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိပဋ္ဌာန်
၃၅။ စိတ်၏အတွေးများ
၃၆။ ဥပါဒိနပစ္စယာဘဝေါ
၃၇။ သတိမကွာ အသိပညာဖြင့် နေထိုင်ခြင်း
၃၈။ အတ္တာဟိအတ္တနောနာထော
၃၉။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
၄၀။ ဟောသူ နာသူ စိတ်ထားဖြူ
၄၁။ ၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ

- ၄၂။ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်
၄၃။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်
၄၄။ ခန္ဓသုတ်အနှစ်ချုပ်(အန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်း)
၄၅။ တရားသိလျက် အကျင့်ခက်
၄၆။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ မြတ်ဒေသနာ
၄၇။ သံသရာခရီးသွား အမှားမလုပ်မိစေနှင့်
၄၈။ ဟိုဘက်ကမ်းက ငြိမ်းချမ်းတယ်
၄၉။ ရတနသုတ်အနှစ်ချုပ်
၅၀။ လောကဓံမှန်တိုင်းများနှင့် ကြံ့ခိုင်သည့်စိတ်ထား
၅၁။ ဘုရားသော်မှပေးဆပ်ရသည့် ကံကြမ္မာဝင့်ကြွေးများ
၅၂။ အထင်မှား အမြင်မှား
၅၃။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
၅၄။ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း၏ နိဂုံး
၅၅။ နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလံ
၅၆။ စိတ်၏အညစ်အကြေးများကို ဖယ်ရှားခြင်း
၅၇။ အားပေးစကား
၅၈။ ပုဗ္ဗဏှသုတ် အနှစ်ချုပ်
၅၉။ ဘောသဇ္ဇဂုရု
၆၀။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်သွားနေသူ
၆၁။ ဘဝ၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ
၆၂။ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွား နှလုံးသွင်းတရား

- ၆၃။ နိုင်သူနှင့်ရှုံးသူ
၆၄။ အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုရှာ
၆၅။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းအောင်ကျင့်ဆောင်ခြင်း
၆၆။ တရားထူးရနိုင်သူ
၆၇။ ကျေးဇူးသိခြင်း
၆၈။ ဘာသာတရားလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်
၆၉။ ကာလာမသုတ် အနှစ်ချုပ်
၇၀။ ခုခံစွမ်းအား
၇၁။ အလေးထား၍ စဉ်းစားဆင်ခြင် ကောင်းအောင်ပြင်
၇၂။ အခွင့်ကောင်းကို ရအောင်ယူ
၇၃။ ရှာဖွေခြင်းနှင့် ရရှိခြင်း
၇၄။ ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာ
၇၅။ ဓမ္မကိုအဖော်ပြုမှ ထာဝရချမ်းသာမည်
၇၆။ အစွမ်းတန်ခိုးများနှင့် သာသနာ
၇၇။ ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ခြင်း
၇၈။ နှစ်ဦးမေတ္တာလှူတိုင်းမှာ
၇၉။ ဒဏ္ဍိဏာဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
၈၀။ အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမား စိတ်ကောင်းထား
၈၁။ နိယျာနိကသာသနာ
၈၂။ အနတ္တလက္ခဏာသုတ် အနှစ်ချုပ်
၈၃။ သူ့အမြင် ကိုယ့်အမြင် ဓမ္မအမြင်

- ၈၄။ ရှင်ရာဟုလာ၏ဘဝနှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမ
၈၅။ ကမ္မတ္တန်းအလုပ်နှင့် အိပ်ငိုက်ခြင်း
၈၆။ ဗျာဒိတ်တော်ကြား ဘုရား(၂၄)ဆူ
၈၇။ အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား
၈၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ဝိပဿနာ
၈၉။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရှိရမည့် အရည်အချင်းများ
၉၀။ ကမ္မတ္တန်းဆရာ
၉၁။ ဇာတိမြေမှ သာသနာ
၉၂။ ဒါနအခြေခံတဲ့ သမထဝိပဿနာ
၉၃။ စရိုက်နှင့်ဝိသနာ
၉၄။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ လောကဝိယလမ်းစဉ်
၉၅။ သာသနာပြုစွမ်းအားစု
၉၆။ လူဆိုးလူမိုက်
၉၇။ သမုဒ္ဓရာ ဝမ်းတစ်ထွာ
၉၈။ ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမကို လက်ဆင့်ကမ်းခြင်း
၉၉။ သုံးပါးရတနာ ကိုးကွယ်ရာ
၁၀၀။ ပါရမီပုံရိပ် အမှတ်တံဆိပ်များ
၁၀၁။ အာနာပါနဿတိသုတ်အနှစ်ချုပ်
၁၀၂။ ယမမင်းကြီးရဲ့ ဆန္ဒ
၁၀၃။ စံထားရမည့် ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူများ
၁၀၄။ ပေါ်လာသည့်အာရုံများနှင့် ရူပွားရမည့်ဝိပဿနာတရား
၁၀၅။ ဓမ္မသံဝေဂနှင့် ဘဝဆည်းဆာ

- ၁၀၆။ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေး
၁၀၇။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမနှင့်အညီ နေထိုင်ခြင်း
၁၀၈။ ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါး
၁၀၉။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ နေ့စဉ်ဘဝမှာ နေထိုင်ကြပုံ
၁၁၀။ မွေးနေ့လက်ဆောင်
၁၁၁။ သောတာပန်၏ ဘဝရုပ်ပုံလွှာ
၁၁၂။ တပည့်များလေးစားမြတ်နိုးတဲ့ဆရာ
၁၁၃။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
၁၁၄။ ကံကြမ္မာ၏ ရုပ်ပုံလွှာများ
၁၁၅။ ဆဆက္က ဒေသနာနှင့် ဓမ္မဝိပဿနာ
၁၁၆။ ဉာတပရိညာ
၁၁၇။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ကျေးဇူး အထူးပေးဆပ်ခဲ့သူ
၁၁၈။ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရန် အခြေခံတရား
၁၁၉။ သစ္စဒေသနာ ဓမ္မစကြာ
၁၂၀။ အားကိုးခြင်း
၁၂၁။ သဒ္ဓမ္မပတိရူပကသုတ် အနှစ်ချုပ်
၁၂၂။ အတ္တဟိတ နှင့် ပရဟိတ
၁၂၃။ အသက်ရှည်လေ ပိုကောင်းလေ
၁၂၄။ မိဘနှင့်သားသမီးအကြား မှန်ကန်သောအမြင်များ
၁၂၅။ အများအတွက် သံဃာတော်တို့၏ဆောင်ရွက်ချက်
၁၂၆။ သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်

၁၂၇။ ကောသလဒိပ်မက်နှင့်ယနေကမ္ဘာ

၁၂၈။ ပိယတော ဇာယတေ သောကော

